

Zadeva C-507/23

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

8. avgust 2023

Predložitveno sodišče:

Augstākā tiesa (Senāts) (vrhovno sodišče, Latvija)

Datum predložitvene odločbe:

7. avgust 2023

Tožeča stranka na prvi stopnji in vlagateljica kasacijske pritožbe:

A

Tožena stranka na prvi stopnji in nasprotna stranka v postopku s kasacijsko pritožbo:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (center za zaščito pravic potrošnikov)

[...] (ni prevedeno)

Latvijas Republikas Senāts (vrhovno sodišče Republike Latvije)

SKLEP [...] (ni prevedeno)

V Rigi, 7. avgusta 2023

Ta senat [...] (ni prevedeno) [sestava senata]

[...] (ni prevedeno) je preučil vprašanje vložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe Sodišča Evropske unije v okviru kasacijske pritožbe, ki jo je oseba A vložila zoper sodbo Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče, Latvija) z dne 20. maja 2023 v zvezi s povračilom nepremoženjske škode v okviru upravnega spora, začetega s tožbo, ki jo je vložila oseba A in s katero je predlagala prenehanje in ugotovitev nezakoničnosti dejanskega ravnanja centra za zaščito pravic potrošnikov, ki zajema uporabo in razširjanje osebnih podatkov

tožeče stranke v okviru vsebine pripovednega [avdiovizualnega] dela brez njenega dovoljenja, ter zadoščenje za nepremoženjsko škodo.

Ozadje

Dejansko stanje

1 [Latvijas Republikas] Senāts (vrhovno sodišče Republike Latvije) je začelo kasacijski postopek v sporu med osebo A, tožečo stranko na prvi stopnji, ki je znan latvijski novinar in strokovnjak za avtomobilski sektor, in centrom za zaščito pravic potrošnikov zaradi nedovoljene obdelave osebnih podatkov tožeče stranke s strani tega centra z razširjanjem videoposnetka.

Center za zaščito pravic potrošnikov je izvedel informacijsko kampanjo, v okviru katere je bil na več spletnih mestih predvajan videoposnetek z naslovom *Pārbaudi – Pērc – Lietoto sociālais eksperiments* (Družbeni eksperiment „preveri in kupi rabljenega“). Videoposnetek je bil posnet kot sporočilo potrošnikom o različnih pomembnih tveganjih, s katerimi se lahko soočijo pri nakupu rabljenega avtomobila. V videoposnetku so bili potrošniki pozvani, naj preverijo identiteto in ugled prodajalcev ter naj bodo previdni, saj lahko nepošteni trgovci uporabljajo nepoštene metode, s katerimi poskušajo posnemati javno znane strokovnjake, da bi tako z zavajanjem povečali zaupanje potrošnikov v prodajalca določenega vozila in jih spodbudili k nakupu vozila, ki je tehnično ali drugače neustrezno. Protagonist pripovednega dela je posnel glas tožeče stranke, govoril po telefonu v zanj značilnem slogu in nosil pokrivalo, podobno tistemu, ki ga je tožeča stranka nosila v drugih oddajah. V pripovednem delu je prikazan seznam, naslovljen „Običajni izrazi [osebe A]“ in vključen posnetek iz oddaje *TE!* (TUKAJ!), na katerem je videti in slišati govoriti tožečo stranko.

Tožeča stranka, ki se ni strinjala z načinom uporabe svojega lika v videoposnetku, je nasprotovala snemanju in predvajanju pripovednega dela s temi značilnostmi. Vendar je bilo delo predvajano na več spletnih straneh in je še vedno na voljo na spletu.

Tožeča stranka je od centra za zaščito pravic potrošnikov zahtevala, naj preneha predvajati videoposnetek, se javno opraviči za škodo, povzročeno njenemu ugledu, in ji zagotovi zadoščenje za to nepremoženjsko škodo. Center tej zahtevi ni ugodil.

Tožeča stranka je vložila tožbo, s katero je predlagala, naj se ugotovi nezakonitost ravnanja centra za zaščito pravic potrošnikov in se mu naloži, da se ji mora opravičiti in plačati odškodnino v višini 2000 EUR za nepremoženjsko škodo.

2 Administratīvā rajona tiesa (upravno sodišče prve stopnje, Latvija) je zahtevku delno ugodilo: ugotovilo je nezakonitost dejanskega ravnanja centra za zaščito pravic potrošnikov, ki je uporabil in razširjal osebne podatke tožeče stranke brez njene privolitve, in mu naložilo obveznost prenehanja tega ravnanja

ter obveznost povračila povzročene nepremoženjske škode tožeči stranki v višini 100 EUR in javnega opravičila.

Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče, Latvija), ki je odločalo v pritožbenem postopku, je predlogom prav tako delno ugodilo: ugotovilo je nezakonitost dejanskega ravnanja centra za zaščito pravic potrošnikov, ki zajema uporabo in razširjanje osebnih podatkov tožeče stranke brez njene privolitve, in mu naložilo obveznost, da preneha uporabljati in razširjati njene osebne podatke v pripovednem delu „Družbeni eksperiment ‚preveri in kupi rabljenega‘“, poleg tega pa mu je naložilo tudi obveznost, da se tožeči stranki javno opraviči na spletnih mestih, na katerih je objavil pripovedno delo. Preostali zahtevki (za denarno zadoščenje za nepremoženjsko škodo) so bili zavrnjeni.

[Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče)] je razsodilo, da se je ravnanje centra za zaščito pravic potrošnikov nadaljevalo tudi po začetku veljavnosti Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) in da je to ravnanje v nasprotju s členom 6(1)(e) te uredbe. Osebni podatki niso le ime in priimek tožeče stranke, temveč tudi njen lik, za predstavitev katerega je v obravnavani zadevi med drugim uporabljena podoba tožeče stranke, ki je bila vzeta iz oddaje *TE!*, poudarek pa je neposredno na njeni poklicni dejavnosti v avtomobilskem sektorju. Vključitev osebnih podatkov v pripovedno delo, njihova objava in shranjevanje na način, da so dostopni drugim osebam, pomenijo obdelavo osebnih podatkov. Pripovedno delo je bilo posneto v okviru opravljanja nalog javnega organa in usmerjeno v doseganje zakonitega in družbeno potrebnega cilja povečanja ravni ozaveščenosti potrošnikov, da bi lahko sprejeli ekonomsko odločitev o nakupu rabljenega avtomobila, ki bi temeljila na točnih informacijah. Vendar bi bilo ta cilj mogoče doseči tudi brez uporabe osebnih podatkov tožeče stranke: z drugo obliko nagovora javnosti, s pripovednim delom z drugačno vsebino ali z drugo osebo v podobnem pripovednem delu.

[Administratīvā] apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) je pri presoji, ali je primerno naložiti obveznost zagotovitve zadoščenja zaradi kršitve pravice tožeče stranke, navedlo, da kršitev, ki jo je storil center za zaščito pravic potrošnikov, ni bila huda. To sodišče je upoštevalo, da namen uporabe lika tožeče stranke v pripovednem delu ni bil očrnuti tožečo stranko ali škodovati njenemu ugledu. Pri objektivnem in razumno pozornem zunanjem gledalcu naj to pripovedno delo ne bi moglo ustvariti vtisa, da je tožeča stranka goljuf ali nepoštena oseba. Tožeča stranka naj bi utrpela nepremoženjsko škodo, ker je center obdelal in objavil njene osebne podatke, ne da bi upošteval njene ugovore in ne da bi na njeno zahtevo odpravil kršitev. Center naj bi to kršitev storil, ker je napačno razlagal predpise; poleg tega naj bi bila razlaga predpisov zapletena. Sodišče je upoštevalo tudi, da bi bila izdelava in objava takšnega pripovednega dela brez dovoljenja osebe dopustna, če bi bila opravljena v novinarske namene, da je bilo pripovedno delo s temi značilnostmi najprimernejše za doseg zadevnega cilja in da niso bili uporabljeni občutljivi podatki tožeče stranke. Sodišče je zato odločilo, da

dostopnost pripovednega dela na spletu sama po sebi ne povzroča škode zaradi obrekovanja tožeče stranke.

Ker center po utemeljenih ugovorih tožeče stranke ni prenehal z dejanskim ravnanjem, je [Administratīvā] apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) odločilo, da odprava nepremoženjske škode z vzpostavitvijo stanja pred povzročitvijo škode, ki je določena v členu 14 Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumam atlīdzināšanas likums (zakon o povračilu škode, ki so jo povzročili državni organi), ne zadostuje. Sodišče je zato organu naložilo obveznost, da se tožeči stranki javno opraviči na spletnih mestih, na katerih je objavil pripovedno delo. Glede na to, da pripovedno delo ni vsebovalo obrekovanja tožeče stranke ali škodovalo njenemu ugledu in da niso bili uporabljeni njeni občutljivi podatki, je sodišče menilo, da denarnega zadoščenja ni treba določiti.

3 Tožeča stranka je vložila kasacijsko pritožbo zoper sodbo [Administratīvā] apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) v delu, v katerem se nanaša na zavrnitev zahtevka za denarno zadoščenje za nepremoženjsko škodo. V kasacijski pritožbi so navedeni naslednji pritožbeni razlogi zoper to sodbo:

3.1 [Administratīvā] apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) je storilo napako pri presoji, ali je bila tožeči stranki povzročena škoda, ker je napačno razlagalo pojem obrekovanja in okrnitve ugleda in neupravičeno opustilo presojo več okoliščin, ki jih je navedla tožeča stranka v zvezi z obrekovanjem, ki ga je utrpela, in v zvezi z okrnitvijo njenega ugleda (vključno s ponovno objavo pripovednega dela na tak način, da je tožeča stranka v očeh gledalcev omalovaževana kot priznan strokovnjak za avtomobile). Sodišče bi moralo oceniti odziv povprečnega gledalca, ki običajno ni najbolj pozoren, na pripovedno delo in lik tožeče stranke, ki je predstavljen v njem. Sodišče prav tako ni upoštevalo, da je do objave pripovednega dela prišlo kljub kategoričnemu nasprotovanju tožeče stranke, ki je temeljilo na utemeljenih ugovorih glede scenarija tega dela.

Sodišče je s tem, da ni zagotovilo sodnega varstva v zvezi z obrekovanjem, kršilo člena 95 (varstvo pred obrekovanjem) in 96 (spoštovanje zasebnosti) ustave Republike Latvije.

3.2 Sodišče je v bistvu menilo, da sta priljubljenost in primernost tožeče stranke za ustvarjanje tega pripovednega dela razlog, ki upravičuje poseg v njeno pravico do zasebnosti in pravico, da sama odloča o obdelavi svojih podatkov.

3.3 Zapletenost razlage predpisov ne more biti opravičilo za samovoljo organa, pri kateri gre za preišljeno ravnanje, ki je v nasprotju z jasno izraženo voljo tožeče stranke.

3.4 Zadoščenje, ki ga je določilo sodišče (opravičilo na spletnih straneh, na katerih je center za zaščito pravic potrošnikov objavil pripovedno delo), ni pravično. V demokratični pravni državi se zadoščenje za škodo ne sme nesorazmerno zmanjšati. Obveznost javnega opravičila je zgolj dejanje osnovne vljudnosti in etike. Za primerjavo, člen 83(5) Splošne uredbe o varstvu podatkov

določa upravne globe v višini do 20.000.000 EUR ali za podjetje v višini do 4 % skupnega svetovnega letnega prometa v preteklem poslovnem letu.

3.5 Sodišče je v celoti prezrlo in ni analiziralo člena 82 Splošne uredbe o varstvu podatkov [...] (ni prevedeno) (navedba člena 82(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov).

Pravo

Veljavno pravo

Pravo Unije

4 Člen 8(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah; člen 1(2), člen 82 ter uvodne izjave 75, 85 in 146 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

Latvijsko pravo

5 Člen 92, tretji stavek, ustave Republike Latvije:

„V primeru neupravičenega posega v pravico katerega koli posameznika je ta posameznik upravičen do ustreznega zadoščenja.“

Člen 14 zakona o povračilu škode, ki so jo povzročili državni organi, naslovljen „Naložitev obveznosti [zadoščenja] za nepremoženjsko škodo“:

„1. Obveznost zadoščenja za nepremoženjsko škodo se naloži glede na pomembnost pravno varovanih pravic in interesov, v katere je bilo poseženo, in resnost zadevnega posega, ob upoštevanju utemeljenosti ter dejanskih in pravnih razlogov za dejanje organa, ravnanja in soodgovornosti oškodovanca ter drugih okoliščin, pomembnih za obravnavani primer.

2. Nepremoženjska škoda se odpravi z vzpostavitvijo stanja, ki je obstajalo, preden je bila škoda povzročena, ali v primeru popolne ali delne nemožnosti ali nezadostnosti te rešitve, z opravičilom ali s plačilom ustrezne odškodnine.

3. Če organ ali sodišče po presoji okoliščin zadevnega primera ugotovi, da poseg v pravice ali pravno zaščitene interese posameznika ni resen, je lahko pisno ali javno opravičilo edino ali dodatno zadoščenje za nepremoženjsko škodo.

4. Odškodnina za nepremoženjsko škodo se lahko določi v višini največ 7000 EUR. V primeru nastanka resne nepremoženjske škode se lahko odškodnina določi v višini največ 10.000 EUR; v primeru škode za življenje ali posebno resne škode za zdravje pa se lahko najvišji znesek odškodnine določi v višini do 30.000 EUR.“

Razlogi, zaradi katerih se dvomi o razlagi zakonodaje Evropske unije

6 [Administratīvā] apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) je ugotovilo, da je bila kršena pravica tožeče stranke, in v zvezi s tem je njegova sodba postala pravnomočna, vendar se tožeča stranka ne strinja niti s presojo posega v njeno pravico in škode, ki jo je ta poseg povzročil, niti z zadoščenjem, ki je bilo posledično določeno. V postopku s kasacijsko pritožbo je torej treba preveriti, ali je to sodišče pravilno presodilo resnost posega v pravice tožeče stranke, ki ga je storil center za zaščito pravic potrošnikov, in obstoj škode, povzročene s tem posegom, ter ali je zadoščenje, ki ga je določilo to sodišče, mogoče šteti za ustrezno.

7 Člen 82(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov določa, da ima vsak posameznik, ki je utrpel premoženjsko ali nepremoženjsko škodo kot posledico kršitve te uredbe, pravico, da od upravljavca ali obdelovalca dobi odškodnino za nastalo škodo.

Sodišče Evropske unije je razsodilo, da ker Splošna uredba o varstvu podatkov v zvezi s pomenom in obsegom izrazov iz člena 82 te uredbe, zlasti v zvezi s pojmom „premoženjska ali nepremoženjska škoda“ in „odškodnina za nastalo škodo“, ne napotuje na pravo držav, je treba pri uporabi navedene uredbe za ta izraza šteti, da sta avtonomna pojma prava Unije, ki ju je treba v vseh državah članicah razlagati enotno (sodba z dne 4. maja 2023, Österreichische Post, C-300/21, EU:C:2023:370, točka 30). Za razlago teh pojmov se torej ne uporablja latvijsko pravo, temveč le določbe Uredbe, kot se razlagajo v sodni praksi Sodišča Evropske unije.

Kot je razvidno iz sodbe [Administratīvā] apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče), je to sodišče svoje ugotovitve o zadoščenju za škodo oprlo zgolj na latvijsko zakonodajo in sodno prakso, kar ni v skladu s členom 82 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

Poleg tega sodba [Administratīvā] apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) obravnava več vidikov, za katere je pomembna razlaga člena 82 Splošne uredbe o varstvu podatkov. Iz podatkov v tajništvu Sodišča Evropske unije je razvidno, da so mu sodišča držav članic že predložila številna vprašanja v zvezi z razlago tega člena, odgovori na katera bi bili lahko upoštevni tudi v tej zadevi (zadeve C-340/21, C-667/21, C-687/21, C-741/21, C-182/22, C-456/22, C-590/22 in C-65/23). Vendar na ta vprašanja še ni bilo odgovorjeno, zato ta senat meni, da je treba Sodišču Evropske unije predložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe.

8 Eden od vidikov, ki so bili pomembni pri obravnavi zadeve pred [Administratīvā] apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče), je, ali bi bilo treba v zvezi s kršitvijo Splošne uredbe o varstvu podatkov, to je v zvezi s samo kršitvijo varstva podatkov, naložiti obveznost plačila odškodnine ali pa je treba, nasprotno, dokazati tudi škodo, povzročeno s takšno kršitvijo. Sodišče Evropske unije je na to vprašanje že odgovorilo.

Člen 82(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov določa pravico do odškodnine za premoženjsko ali nepremoženjsko škodo, ki je nastala zaradi kršitve te uredbe. Kot je pojasnilo Sodišče Evropske unije, zgolj *kršitev* določb te uredbe ne zadošča za uveljavljanje pravice do odškodnine, temveč je treba ugotoviti *škodo*, ki jo je povzročila kršitev (točki 32 in 42 sodbe v zadevi Österreichische Post).

Iz sodbe [Administratīvā] apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) je razvidno, da je to sodišče v bistvu presojalo potrebo po zadoščenju v zvezi s samo kršitvijo Uredbe, ki jo je storil organ, saj ni ugotovilo nobene škode zaradi obrekovanja tožeče stranke ali okrnitve njenega ugleda. To ni v skladu s členom 82(1) Uredbe. Če bi to sodišče ugotovilo, da tožeča stranka zaradi kršitve Uredbe ni utrpela nobene škode, bi bilo treba zahtevek po odškodnini ali zadoščenju zavrniti.

Vendar je treba pred kakršnim koli drugačnim sklepanjem preveriti, ali je navedeno sodišče napačno presodilo obstoj škode.

9 V zvezi s tem je treba pojasniti, ali kršitev Splošne uredbe o varstvu podatkov, to je kršitev varstva podatkov, vendarle lahko hkrati sama po sebi pomeni tudi škodo posamezniku.

V skladu z uvodno izjavo 146 Splošne uredbe o varstvu podatkov bi moral upravljavec ali obdelovalec povrniti vso škodo, ki jo oseba lahko utрпи zaradi obdelave, ki krši Uredbo. Pojem škode bi bilo treba razlagati široko ob upoštevanju sodne prakse Sodišča Evropske unije na način, ki v celoti odraža cilje te uredbe. Posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, bi morali prejeti celotno in učinkovito odškodnino za škodo, ki so jo utrpeli. Sodišče Evropske unije je ob sklicevanju tudi na to uvodno izjavo poudarilo razlago pojma škode v skladu s cilji Uredbe, ki so med drugim zagotoviti enotno in visoko raven varstva posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v Uniji ter zagotoviti dosledno in enotno uporabo pravil za varstvo svoboščin in temeljnih pravic teh posameznikov pri obdelavi takih podatkov v celotni Uniji (točke od 46 do 48 sodbe Österreichische Post). Poleg tega je treba za namene člena 82 Splošne uredbe o varstvu podatkov pojem „škoda“, vključno s pojmom „nepremoženjska škoda“, opredeliti avtonomno in enotno v okviru prava Unije (točka 44 sodbe v zadevi Österreichische Post).

V členu 8(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah je pravica do varstva podatkov izoblikovana kot samostojna subjektivna pravica, ki je neločljivo povezana s posameznikom, kar pomeni, da ima vsakdo pravico do varstva osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj. V členu 1(2) Splošne uredbe o varstvu podatkov je navedeno tudi, da Uredba varuje temeljne pravice in svoboščine posameznikov ter zlasti njihovo pravico do varstva osebnih podatkov, kar pomeni, da je pravica do varstva osebnih podatkov navedena kot ena od temeljnih pravic in svoboščin posameznika.

Zato se postavlja vprašanje, ali poseg v to subjektivno pravico sam po sebi pomeni škodo za posameznika. Z drugimi besedami, če se poseg v druge pravice,

zagotovljene posamezniku (kot so pravica do zasebnosti, lastninska pravica in tako dalje), šteje za škodo, ali se lahko šteje, da tudi sama kršitev navedene pravice do varstva podatkov pomeni – ali vsaj v določenih okoliščinah lahko pomeni – škodo, povzročeno temu posamezniku?

To pa vodi do nadaljnjega vprašanja o razmerju med kršitvijo Splošne uredbe o varstvu podatkov, to je kršitvijo varstva podatkov, in kršitvijo pravice do varstva podatkov kot subjektivne pravice. Obdelava podatkov je dejavnost, ki se izvaja z osebnimi podatki, ki so načeloma varovani. Če je torej obdelava podatkov nezakonita, je mogoče domnevati, da s takšno obdelavo podatkov prihaja do neupravičenega posega v posameznikovo subjektivno pravico do varstva njegovih podatkov prav zato, ker ti podatki niso bili zaščiteni pred nezakonito obdelavo.

Na primer, v obravnavani zadevi bi bilo morda primerno pretehtati, ali razširjanje osebnih podatkov v pripovednem delu poučne narave, če je bilo izvedeno kljub izrecnemu nasprotovanju posameznika, na katerega se podatki nanašajo, samo po sebi povzroča škodo, ker posega v posameznikovo pravico do varstva podatkov (in tako pomeni škodo *per se*, tudi če ni ugotovljena kršitev njegove zasebnosti, škoda zaradi obrekovanja ali okrnitev njegovega ugleda).

Dodati je treba, da so v uvodni izjavi 75 Splošne uredbe o varstvu podatkov navedene posebne vrste škode, iz česar je mogoče sklepati, da se kršitev Uredbe sama po sebi, čeprav pomeni kršitev posameznikove pravice do varstva podatkov, morda ne šteje za škodo za namene Uredbe; z drugimi besedami, da se kršitev Uredbe sama po sebi običajno ne šteje za poseg v „pravice in svoboščine posameznika“ iz te uvodne izjave in za škodo. V uvodni izjavi je navedeno: „Tveganje za pravice in svoboščine posameznika, ki se razlikuje po verjetnosti in resnosti, je lahko posledica obdelave osebnih podatkov, ki bi lahko povzročila fizično, premoženjsko in ali nepremoženjsko škodo, zlasti: kadar obdelava lahko privede do diskriminacije, kraje ali zlorabe identitete, finančne izgube, okrnitve ugleda, izgube zaupnosti osebnih podatkov, zaščitenih s poklicno molčečnostjo, neodobrene reverzije psevdonomizacije ali katere koli druge znatne gospodarske ali socialne škode; kadar bi bile posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki, lahko odvzete pravice in svoboščine ali bi jim bilo preprečeno izvajanje nadzora nad njihovimi osebnimi podatki; kadar se obdelujejo osebni podatki, ki razkrivajo rasno ali etnično poreklo, politična mnenja, veroizpoved ali filozofsko prepričanje ali članstvo v sindikatu, ter obdelovanje genetskih podatkov ali podatkov v zvezi z zdravjem ali podatkov v zvezi s spolnim življenjem ali kazenskimi obsodbami in prekrški ali s tem povezanimi varnostnimi ukrepi, kadar se vrednotijo osebni vidiki, zlasti analiziranje ali predvidevanje vidikov, ki zadevajo uspešnost pri delu, ekonomski položaj, zdravje, osebni okus ali interese, zanesljivost ali vedenje, lokacijo ali gibanje, da bi se ustvarili ali uporabljali osebni profili, kadar se obdelujejo osebni podatki ranljivih posameznikov, zlasti otrok; ali kadar obdelava vključuje veliko število osebnih podatkov in zadeva veliko število posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki.“ Nekatero od tu navedenih vrst škode bi lahko šteli zgolj za kršitve varstva podatkov brez kršitve drugih pravic in svoboščin (na primer kadar je posamezniku, na katerega

se nanašajo osebni podatki, odvzeta pravica do nadzora nad njegovimi osebnimi podatki), medtem ko iz besedila celotne uvodne izjave izhaja, da sama kršitev varstva podatkov največkrat ne povzroči škode, temveč da se kršitev varstva podatkov do neke mere kakovostno razlikuje od škode.

Poleg tega je v uvodni izjavi 85 Uredbe navedeno: „Kršitev varstva osebnih podatkov lahko, če se ne obravnava ustrezno in pravočasno, zadevnim posameznikom povzroči fizično, premoženjsko ali nepremoženjsko škodo, kot je izguba nadzora nad njihovimi osebnimi podatki ali omejitev njihovih pravic, diskriminacija, kraja ali zloraba identitete, finančna izguba, neodobrena reverzija psevdonimizacije, okrnitev ugleda, izguba zaupnosti osebnih podatkov, zaščiteneh s poklicno skrivnostjo, ali katera koli druga znatna gospodarska ali socialna škoda.“ Kot možne vrste škode so navedene tako tiste, ki v bistvu same po sebi pomenijo kršitev varstva podatkov (izguba nadzora nad osebnimi podatki), kot tiste, ki so povezane s posegi v druge pravice in svoboščine (na primer okrnitev ugleda).

Posledično se poraja dvom o razmerju med kršitvijo določb Uredbe kot kršitvijo varstva podatkov na eni strani in „škodo“ v smislu člena 82(1) Uredbe na drugi strani.

10 V nadaljevanju je treba obravnavati povezavo med škodo in odškodnino ali zadoščenjem, ki je sorazmerno s to škodo.

Sodišče Evropske unije je pri razlagi pojma škode v skladu s ciljem Uredbe razsodilo, da pogojevanje odškodnine za nepremoženjsko škodo z določenim pragom resnosti ni dopustno, saj bi se višina takega praga, od katerega bi bila odvisna možnost ali nemožnost pridobitve navedene odškodnine, lahko spreminjala glede na presojo sodišč, ki odločajo o zadevi, kar bi lahko ogrozilo doslednost ureditve (točka 49 sodbe Österreichische Post).

V zvezi z obveznostjo plačila odškodnine, ki jo je treba naložiti, to je denarnim zadoščenjem, je Sodišče Evropske unije razsodilo, da je treba v pravnem redu vsake države članice določiti merila, ki omogočajo določitev obsega odškodnine, ki je dolgovana v tem okviru, pri čemer morata biti spoštovani načeli enakovrednosti in učinkovitosti (prav tam, točki 53 in 54).

Razsojeno je bilo tudi, da je treba za denarno odškodnino, ki temelji na členu 82 Splošne uredbe o varstvu podatkov, šteti, da je „celotna in učinkovita“, če omogoča, da se v celoti nadomesti škoda, ki je dejansko nastala zaradi kršitve te uredbe, ne da bi bilo treba za tako polno nadomestilo naložiti plačilo kaznovalne odškodnine (prav tam, točka 58).

Tako je Sodišče Evropske unije na splošno že določilo okvir za določitev odškodnine. Vendar nekatera vprašanja ostajajo nepojasnjena.

11 [Administratīvā] apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) je menilo, da je v obravnavani zadevi javno opravičilo tožeči stranki zadostno zadoščenje za

nepremoženjsko škodo. Dodati je treba, da je ta oblika zadoščenja za nepremoženjsko škodo, zlasti kadar poseg v pravico posameznika ni resen, izrecno določena v latvijskem pravu (natančneje, v členu 14(2) in (3) zakona o povračilu škode, ki so jo povzročili državni organi) in je predvidena tudi v primerih, ko vrnitev v prejšnje stanje ni mogoča.

Če bi torej obliko in obseg zadoščenja določili v skladu z latvijskim pravom, bi se lahko glede na presojo toženega organa ali sodišča zgodilo, da bi se tudi v okoliščinah, ko vrnitev v prejšnje stanje ni mogoča, opravičilo štelu za zadostno zadoščenje.

Glede na to, da vprašanje obstoja in pomena škode v obravnavani zadevi ostaja odprto in da je razjasnitev tega vprašanja odvisna od razlage pojma škode, bi bilo v tej zadevi morda smiselno pojasniti, ali je naložitev obveznosti opravičila kot edinega zadoščenja v skladu s členom 82(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov, če se razlaga v skladu z namenom te uredbe in načelom polne odškodnine.

12 [Administratīvā] apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) je pri presoji oblike in obsega zadoščenja med drugim upoštevalo cilje in razloge ravnanja organa. V svojo obrazložitev je vključilo zlasti dejstvo, da je organ pri pripravi in razširjanju pripovednega dela kljub nasprotovanju tožeče stranke opravljal nalogo, ki se izvaja v javnem interesu, da je bila uporaba osebnih podatkov tožeče stranke primerna za ta namen in da cilj organa ni bil očrniti tožečo stranko ali škodovati njenemu ugledu ter da je v obravnavani zadevi uporaba predpisov zapletena.

Pri tem se postavlja vprašanje, ali je mogoče takšne preudarke, ki v bistvu kažejo na odnos in motivacijo storilca kršitve varstva podatkov, upoštevati pri naložitvi obveznosti zadoščenja za škodo.

Kot je navedeno zgoraj, člen 82 Splošne uredbe o varstvu podatkov določa načelo polne odškodnine. Če bi torej sodišče ugotovilo, da je treba zaradi motivacije kršitelja odškodnino določiti na nižji ravni, kot bi bila na splošno sorazmerna z nastalo škodo, znesek take odškodnine ne bi bil več sorazmeren z obsegom same škode. Sodišče Evropske unije je zavrnilo potrebo, da bi bil znesek odškodnine kaznovalne narave, ravno zato, ker to ni potrebno za doseg celotne in učinkovite odškodnine za samo škodo (točka 58 sodbe v zadevi Österreichische Post). Postavlja se vprašanje, ali ne bi bilo treba podobno presojati tudi v obravnavani zadevi, torej ali se z upoštevanjem motivacije storilca ne izkrivlja razmerje med škodo in njej primernim zadoščenjem ter s tem mehanizem celotne in učinkovite odškodnine.

13 Skratka, ta senat dvomi o razlagi prava Unije. Zato je treba Sodišču Evropske unije predložiti vprašanja za predhodno odločanje.

[...] (ni prevedeno) [postopkovni preudarki]

Izrek

V skladu s členom 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije [...] [sklicevanje na nacionalne postopkovne določbe] je ta senat

sklenil

Sodišču Evropske unije se v predhodno odločanje predložijo ta vprašanja:

1. Ali je treba člen 82(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov razlagati tako, da lahko nezakonita obdelava osebnih podatkov, ki pomeni kršitev te uredbe, sama po sebi pomeni neupravičen poseg v subjektivno pravico posameznika do varstva njegovih podatkov in škodo, povzročena tej osebi?
2. Ali je treba člen 82(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov razlagati tako, da dopušča, da se v primeru, ko ni mogoče vzpostaviti stanja pred nastankom škode, kot edino zadoščenje za nepremoženjsko škodo naloži obveznost opravičila?
3. Ali je treba člen 82(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov razlagati tako, da lahko okoliščine, ki kažejo na odnos in motivacijo upravljavca podatkov (na primer potreba po izpolnitvi naloge, ki se izvaja v javnem interesu, neobstoj namena škodovanja posamezniku ali težave pri razumevanju pravnega okvira), utemeljujejo določitev zadoščenja za to škodo v zmanjšanem obsegu?

Postopek se prekine, dokler Sodišče Evropske unije ne izda odločbe.

Zoper ta sklep ni pritožbe.

[...] (ni prevedeno)

(podpisi)